

ที่ ขย ๐๐๒๓.๖/๕๕๗

ถึง สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นอำเภอ ทุกอำเภอ องค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ และเทศบาลเมืองชัยภูมิ

ด้วยสำนักงานขนส่งจังหวัดชัยภูมิแจ้งว่า ปัจจุบันมักมีอุบัติเหตุทางถนนเกิดขึ้นกับรถรับ-ส่งนักเรียนในพื้นที่ต่างๆ ทั่วประเทศ เกิดความเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สินของครอบครัว ตลอดจนระดับประเทศ ซึ่งสร้างผลกระทบด้านจิตใจของผู้ปกครองและผู้พบเห็น ในพื้นที่จังหวัดชัยภูมิ พบว่า มีการใช้รถที่ไม่ได้ รับการตรวจสอบตามมาตรฐานที่กรมการขนส่งทางบกกำหนดไปใช้รับ-ส่งนักเรียน ซึ่งก่อให้เกิดความเสี่ยงต่อนักเรียนในการเดินทาง ประกอบกับปัจจุบันมีกฎกระทรวงกำหนดความปลอดภัยในการรับจ้างบรรทุกคนโดยสาร พ.ศ. ๒๕๕๕ มีระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการควบคุมดูแลการใช้รถโรงเรียน พ.ศ. ๒๕๖๒ และแนวทางการดำเนินการเกี่ยวกับการใช้รถไปทัศนศึกษา ต้องผ่านการตรวจสอบสภาพกับกรมการขนส่งทางบก ก่อนทุกครั้ง

จังหวัดชัยภูมิพิจารณาแล้ว จึงให้อำเภอแจ้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ ซึ่งมีสถานศึกษาอยู่ในความดูแลประชาสัมพันธ์การใช้รถที่ถูกระเบียบ กฎหมาย และห้ามมิให้สถานศึกษามีการใช้รถที่ผิดกฎหมายโดยเด็ดขาด หากตรวจพบว่ามีการใช้รถที่ผิดกฎหมายและมีความไม่มั่นคงแข็งแรง จะดำเนินการตามกฎหมายโดยเคร่งครัดต่อไป สำหรับองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ และเทศบาลเมืองชัยภูมิ ให้พิจารณาดำเนินการด้วยเช่นกัน รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

เรียน นายก อบต.บ้านไร่

☒ เพื่อโปรดทราบ

แจ้ง.....

☐ เห็นการพิจารณาดำเนินการต่อไป

(นางสาวลลิตา จังโกฏี)
เจ้าพนักงานธุรการ ชำนาญงาน

จังหวัดชัยภูมิ

๐๖ มกราคม ๒๕๖๔

(นายศุภกฤษ ฐานเจริญ)

รองปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านไร่

สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด

กลุ่มงานบริการสาธารณะท้องถิ่นและประสานงานท้องถิ่นอำเภอ

โทร./โทรสาร ๐-๔๔๘๒-๒๒๐๓

ที่ ขย ๐๐๒๓.๑๔๗/๒๗ วันที่ ๑๙ ม.ค. ๒๕๖๔

ส่ง สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นอำเภอหนองบัว

เรียน นายก อบต.บ้านไร่ อบต. บ้านไร่

☒ เพื่อทราบ

☐ เพื่อสั่งการ

☐ เพื่อแจ้งการ

☐ รายงาน สถอ. ภายในวันที่.....

โปรดส่งสาร

(นายมนตรี สดงามวัฒน์)

(นายวิฑูรย์ คำศิริธรรม)

ห้องเรียนอำเภอหนองบัว

๖๖

ที่ ขย ๐๐๑๒/

สำนักงานขนส่งจังหวัดชัยภูมิ
ถนนองค์การบริหารส่วนฯ สาย ๒
อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ ๓๖๐๐๐

๙ มกราคม ๒๕๖๙

เรื่อง ขอความร่วมมือประชาสัมพันธ์การใช้รถรับ-ส่งนักเรียนถูกกฎหมาย

เรียน ท้องถิ่นจังหวัดชัยภูมิ

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. ประกาศจังหวัดชัยภูมิ เรื่อง แนวทางและมาตรการดูแล ป้องกันการเกิดอุบัติเหตุทางถนน
กับรถรับ-ส่งนักเรียน ลงวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๗
๒. กฎกระทรวงกำหนดความปลอดภัยในการรับจ้างบรรทุกคนโดยสาร พ.ศ. ๒๕๕๕
๓. ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการควบคุมดูแลการใช้รถโรงเรียน พ.ศ. ๒๕๖๒

ด้วย ปัจจุบันมักมีอุบัติเหตุทางถนนเกิดขึ้นกับรถรับ-ส่งนักเรียนในพื้นที่ต่าง ๆ ทั่วประเทศ
เกิดความเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สินของครอบครัว ตลอดจนระดับประเทศ ซึ่งสร้างผลกระทบด้านจิตใจ
ของผู้ปกครองและผู้พบเห็น ในพื้นที่จังหวัดชัยภูมิ พบว่า มีการใช้รถที่ไม่ได้รับการตรวจสอบตามมาตรฐาน
ที่กรมการขนส่งทางบกกำหนดไปใช้รับ-ส่งนักเรียน ซึ่งก่อให้เกิดความเสี่ยงต่อนักเรียนในการเดินทาง
ประกอบกับปัจจุบันมีกฎกระทรวงกำหนดความปลอดภัยในการรับจ้างบรรทุกคนโดยสาร พ.ศ. ๒๕๕๕
มีระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการควบคุมดูแลการใช้รถโรงเรียน พ.ศ. ๒๕๖๒ และแนวทาง
การดำเนินการเกี่ยวกับการใช้รถไปทัศนศึกษา ต้องผ่านการตรวจสอบสภาพกับกรมการขนส่งทางบกก่อนทุกครั้ง

สำนักงานขนส่งจังหวัดชัยภูมิ จึงขอความร่วมมือมายังท่าน ซึ่งมีสถานศึกษาอยู่ในความดูแล
ในการประชาสัมพันธ์การใช้รถที่ถูกระเบียบ กฎหมาย ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย อนึ่ง ห้ามมิให้สถานศึกษามีการใช้รถ
ที่ผิดกฎหมายโดยเด็ดขาด หากตรวจพบว่ามีการใช้รถที่ผิดกฎหมายและมีความไม่มั่นคงแข็งแรง จะดำเนินการ
ตามกฎหมายโดยเคร่งครัดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ โดยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือด้วยดีเช่นเคย และ
ขอขอบคุณล่วงหน้ามา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(จำเริญจิตรพงศ์ จิตมานะ)

นักวิชาการขนส่งชำนาญการพิเศษ รักษาการแทน
ขนส่งจังหวัดชัยภูมิ

กลุ่มวิชาการขนส่ง

โทร. ๐ ๔๔๘๑ ๑๓๔๓ ต่อ ๑๓

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ chaiyaphum@dlt.mail.go.th

วิสัยทัศน์กรมการขนส่งทางบก

“เป็นองค์กรแห่งนวัตกรรมในการควบคุม กำกับ ดูแลระบบการขนส่งทางถนนให้มีคุณภาพและปลอดภัย”

ประกาศจังหวัดชัยภูมิ

เรื่อง แนวทางและมาตรการดูแล ป้องกันการเกิดอุบัติเหตุทางถนนกับรถรับ-ส่งนักเรียน

ด้วยปัจจุบันพบว่าการเกิดอุบัติเหตุทางถนนกับรถที่ใช้รับ-ส่งนักเรียนตามจังหวัดต่างๆ และจังหวัดชัยภูมิ เคยเกิดขึ้นกับรถ-รับส่งนักเรียน จากกรณีดังกล่าวพบว่า ได้นำรถยนต์นั่งส่วนบุคคลเกิน ๗ คน แต่ไม่เกิน ๑๒ คน (รถตู้ และรถสองแถว) มาใช้รับ-ส่งนักเรียน และปัญหาส่วนใหญ่เกิดจากการไม่เตรียมความพร้อมของรถที่ใช้รับ-ส่งนักเรียนและผู้ขับรถ ตลอดจนผู้ควบคุมดูแลนักเรียน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องไม่จัดให้มีระบบป้องกัน ไม่ปฏิบัติตามระเบียบ กฎหมายกำหนด จังหวัดชัยภูมิ จึงวางแนวทางและมาตรการ เพื่อถือปฏิบัติ ดังนี้

๑. มาตรการด้านตัวรถ

๑.๑ รถที่นำมาใช้รับ-ส่งนักเรียนต้องมีความมั่นคงแข็งแรงจดทะเบียนและมีอุปกรณ์ส่วนควบครบถ้วนถูกต้องตามกฎหมายกำหนด และต้องได้รับอนุญาตจากนายทะเบียนให้ใช้รถมารับ-ส่งนักเรียน

๑.๒ ที่นั่งผู้โดยสารต้องยึดตรึงแน่นกับพื้นรถอย่างมั่นคงแข็งแรง และต้องไม่มีพื้นที่นักเรียนยืนในห้องโดยสาร ดังนี้

- รถที่มีลักษณะนั่งสองแถว หากมีทางขึ้นลงอยู่ด้านท้ายรถ ต้องปรับปรุงตัวรถให้มีประตู และที่กั้นนักเรียนตกจากรถที่ปลายที่นั่ง

- รถที่มีลักษณะที่นั่งจะต้องจัดวางที่นั่งเป็นแถวตอนตามความกว้างของตัวรถเท่านั้น ห้ามดัดแปลงสภาพรถ ห้ามเพิ่มเบาะที่นั่งหรือการต่อเติมกระบะท้ายเพื่อให้นักเรียนได้มากเกินจำนวนบรรทุกที่ปลอดภัย

๑.๓ รถที่นำมาใช้รับ-ส่งนักเรียนต้องมีอุปกรณ์ฉุกเฉิน ได้แก่ เครื่องดับเพลิง ค้อนทุบกระจก เหล็กฆะแลง

๑.๔ มีเครื่องหมายหรือแผ่นป้ายพื้นสีส้มขนาดกว้างไม่น้อยกว่า ๒๕ เซนติเมตร ยาวไม่น้อยกว่า ๖๐ เซนติเมตร มีข้อความว่า “รถโรงเรียน” เป็นตัวอักษรสีดำ ความสูงไม่น้อยกว่า ๑๕ เซนติเมตร จำนวน ๒ แผ่น (ติดด้านหน้าและด้านหลังของตัวรถ)

๑.๕ ต้องมีการทำประกันภัยรถและมีความคุ้มครองคนโดยสาร

๑.๖ ตัวรถต้องติดตั้งไฟสัญญาณสีเหลืองอำพันหรือสีแดงปิด เปิด เป็นระยะติดไว้ที่ด้านหน้าและด้านหลังของตัวรถ

๒. มาตรการด้านผู้ขับรถและผู้ควบคุมดูแลนักเรียน

๒.๑ ผู้ขับรถต้องได้รับใบอนุญาตขับรถยนต์สาธารณะหรือใบอนุญาตขับรถยนต์ส่วนบุคคลมาแล้วไม่น้อยกว่า ๓ ปี หรือมีใบอนุญาตขับรถตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก

๒.๒ ต้องมีผู้ควบคุมดูแลนักเรียนซึ่งมีอายุไม่ต่ำกว่า ๑๘ ปี ประจำรถตลอดการรับ-ส่งนักเรียน

๒.๓ คนขับรถต้องให้คนโดยสารขึ้นนั่งประจำที่ให้พร้อมก่อนเคลื่อนรถ

๒.๔ คนขับรถต้องให้คนโดยสารซึ่งนั่งตอนหน้าแถวเดียวกับผู้ขับรถร่างกายด้วยเข็มขัดนิรภัยไว้กับที่นั่งเพื่อป้องกันอันตรายในขณะโดยสาร

๒.๕ ไม่บรรทุกสิ่งของไปกับคนโดยสาร เว้นแต่เป็นสัมภาระของคนโดยสาร ที่ไม่ส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยในการขับรถและการโดยสาร

๒.๖ ต้องดูแลคนโดยสารให้ได้รับความปลอดภัยตลอดเวลาที่อยู่ในระหว่างการโดยสาร และในกรณีที่เกิดอุบัติเหตุจะต้องให้ความช่วยเหลือตามสมควร

๒.๗ ไม่ขับรถในลักษณะประมาทหรือน่าหวาดเสียว อันน่าจะเป็นอันตรายแก่บุคคลหรือทรัพย์สิน

๒.๘ ไม่ใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ในขณะที่ขับรถ เว้นแต่การใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่โดยใช้อุปกรณ์เสริมสำหรับการสนทนาโดยผู้ขับไม่ต้องถือหรือจับโทรศัพท์เคลื่อนที่นั้น

๒.๙ ต้องไม่เสพหรือเมาสุราหรือของมึนเมาอย่างอื่น

๒.๑๐ ต้องไม่เสพสารเสพติดให้โทษตามกฎหมายว่าด้วยยาเสพติดให้โทษ

๒.๑๑ ต้องจัดทำบัญชีเด็กนักเรียน และทำการตรวจสอบจำนวนเด็กนักเรียนที่ขึ้นรถและลงรถ เพื่อมิให้เด็กติดค้างภายในตัวรถ

๒.๑๒ ต้องไม่ละเมิดวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทตามกฎหมายว่าด้วยวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท

๒.๑๓ ต้องไม่ขับรถในเวลาที่ย่ำแย่หรือจิตใจอ่อนความสามารถ

หากกรณีพบว่าการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม ทางราชการจะพิจารณาดำเนินการตามระเบียบกฎหมายอย่างเคร่งครัด

จึงประกาศมาเพื่อทราบโดยทั่วกัน

ประกาศ ณ วันที่ ๑๓ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๗

(นายอนันต์ นาคเนียม)

ผู้ว่าราชการจังหวัดชัยภูมิ

กฎกระทรวง

กำหนดความปลอดภัยในการรับจ้างบรรทุกคนโดยสาร

พ.ศ. ๒๕๕๕

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ (๑๕/๑) และมาตรา ๕๗ ฉ (๗) แห่งพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๔๗ อันเป็นกฎหมายที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๙ ประกอบกับ มาตรา ๓๒ มาตรา ๓๓ มาตรา ๓๔ มาตรา ๔๑ และมาตรา ๔๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม ออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ กฎกระทรวงนี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดสามสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

ข้อ ๒ ให้ยกเลิกกฎกระทรวงกำหนดความปลอดภัยในการรับจ้างบรรทุกคนโดยสาร ของผู้ขับรถจักรยานยนต์สาธารณะ พ.ศ. ๒๕๔๘

ข้อ ๓ ในการรับจ้างบรรทุกคนโดยสาร ผู้ขับรถยนต์สาธารณะและรถยนต์บริการต้องปฏิบัติดังต่อไปนี้

(๑) ไม่เปลี่ยนแปลงตัวรถหรือส่วนหนึ่งส่วนใดของรถ หรือเพิ่มสิ่งหนึ่งสิ่งใดเข้าไป ซึ่งน่าจะเป็นอันตรายแก่การขับรถหรือการโดยสาร

(๒) ในกรณีเป็นรถที่ใช้ก๊าซธรรมชาติอัดหรือก๊าซปิโตรเลียมเหลวเป็นเชื้อเพลิง ต้องใช้รถที่ผ่านการตรวจและทดสอบส่วนควบและเครื่องอุปกรณ์ รวมทั้งการติดตั้งส่วนควบและเครื่องอุปกรณ์ตามที่กำหนดในกฎกระทรวงว่าด้วยการกำหนดส่วนควบและเครื่องอุปกรณ์ของรถที่ใช้ก๊าซธรรมชาติอัดเป็นเชื้อเพลิง หรือกฎกระทรวงว่าด้วยการกำหนดส่วนควบและเครื่องอุปกรณ์ของรถที่ใช้ก๊าซปิโตรเลียมเหลวเป็นเชื้อเพลิง แล้วแต่กรณี

(๓) ต้องให้คนโดยสารขึ้นนั่งประจำที่ให้พร้อมก่อนเคลื่อนรถ

(๔) ต้องให้คนโดยสารซึ่งนั่งตอนหน้าแถวเดียวกับผู้ขับรถร่างกายด้วยเข็มขัดนิรภัยไว้กับที่นั่งเพื่อป้องกันอันตรายในขณะโดยสาร

(๕) ไม่บรรทุกสิ่งของไปกับคนโดยสาร เว้นแต่เป็นสัมภาระของคนโดยสารที่ไม่ส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยในการขับรถและการโดยสาร

(๖) คู่มือคนโดยสารให้ได้รับความปลอดภัยตลอดเวลาที่อยู่ในระหว่างการโดยสาร และในกรณีที่เกิดอุบัติเหตุจะต้องให้ความช่วยเหลือตามสมควร

(๗) ไม่ขับรถในลักษณะประมาทหรือน่าหวาดเสียว อันน่าจะเป็นอันตรายแก่บุคคลหรือทรัพย์สิน

(๘) ไม่ใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ในขณะขับรถ เว้นแต่การใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่โดยใช้อุปกรณ์เสริมสำหรับการสนทนาโดยผู้ขับรถไม่ต้องถือหรือจับโทรศัพท์เคลื่อนที่นั้น

(๙) ไม่กระทำการอันควรขายหน้าต่อหน้าธารกำนัล หรือกระทำการลามกอย่างอื่นไม่ว่าจะกระทำด้วยตนเอง หรือกระทำด้วยสื่อหรือวัสดุใด ๆ อันทำให้ปรากฏความหมายในทำนองเดียวกัน

(๑๐) ต้องดับเครื่องยนต์ทุกครั้งขณะเต็มเชื้อเพลิง

(๑๑) ต้องลงจากรถและแจ้งให้คนโดยสารลงจากรถโดยให้รออยู่ในบริเวณที่ปลอดภัย ขณะเต็มเชื้อเพลิง

ข้อ ๔ ในการรับจ้างบรรทุกทุกคนโดยสาร ผู้ขับรถจักรยานยนต์สาธารณะต้องปฏิบัติตามดังต่อไปนี้

(๑) ปฏิบัติตามข้อ ๓ (๑) (๓) (๔) (๖) (๗) (๘) (๑๐) และ (๑๑) โดยอนุโลม

(๒) จัดให้มีหมวกนิรภัยที่จัดทำขึ้นโดยเฉพาะเพื่อป้องกันอันตรายในขณะโดยสาร ไว้สำหรับให้คนโดยสารสวมในขณะโดยสาร โดยจะต้องรักษาความสะอาดของหมวกอยู่เสมอ

(๓) ไม่ใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ เครื่องมือ หรืออุปกรณ์สื่อสารอื่นใดในขณะขับรถรับจ้างบรรทุกคนโดยสาร

ข้อ ๕ ในการรับจ้างรับส่งนักเรียน ผู้ขับรถสำหรับรถยนต์ซึ่งได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากนายทะเบียนตามมาตรา ๒๒ วรรคสอง ต้องเป็นผู้ได้รับใบอนุญาตขับรถยนต์ส่วนบุคคลมาแล้วไม่น้อยกว่าสามปี หรือใบอนุญาตขับรถยนต์สาธารณะ หรือใบอนุญาตเป็นผู้ขับรถตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก รวมทั้งต้องเป็นผู้ไม่มีประวัติเสียหายอันเกิดจากการขับรถมาก่อน และต้องปฏิบัติตามดังต่อไปนี้

(๑) ปฏิบัติตามข้อ ๓ โดยอนุโลม

(๒) จัดให้มีเครื่องหมายหรือแผ่นป้ายพื้นสีส้มขนาดกว้างไม่น้อยกว่ายี่สิบห้าเซนติเมตร ยาวไม่น้อยกว่าหกสิบเซนติเมตร มีข้อความว่า “รถโรงเรียน” เป็นตัวอักษรสีดำความสูงไม่น้อยกว่าสิบห้าเซนติเมตร ติดไว้ที่ด้านหน้าและด้านท้ายของตัวรถ เพื่อให้สามารถมองเห็นข้อความได้โดยชัดเจน ในระยะไม่น้อยกว่าห้าสิบเมตร

(๓) จัดให้มีไฟสัญญาณสีเหลืองอำพันหรือสีแดงปิดเปิดเป็นระยะ ติดไว้ที่ด้านหน้าและด้านท้ายของตัวรถในตำแหน่งที่เหมาะสม เพื่อให้ผู้ขับรถที่สวนมาหรือตามหลังมามองเห็นได้โดยชัดเจนในระยะไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยห้าสิบเมตร และเมื่อมิได้ใช้รถนั้นรับส่งนักเรียนให้ดับไฟสัญญาณดังกล่าว

(๔) จัดให้มีเครื่องมือเครื่องใช้ที่จำเป็นดังต่อไปนี้ เพื่อช่วยเหลือนักเรียนเมื่อมีอุบัติเหตุหรือเหตุฉุกเฉินเกิดขึ้น และต้องติดตั้งหรือเก็บไว้ในรถในตำแหน่งที่เหมาะสมและปลอดภัย รวมทั้งสามารถนำมาใช้งานได้โดยสะดวก และพร้อมที่จะใช้งานได้ทุกขณะ

(ก) เครื่องดับเพลิงไม่น้อยกว่าหนึ่งเครื่อง

(ข) ค้อนทุบกระจกไม่น้อยกว่าหนึ่งอัน สำหรับรถที่มีลักษณะเป็นรถตู้โดยสาร

(๕) จัดให้มีผู้ควบคุมดูแลนักเรียน ซึ่งมีอายุไม่ต่ำกว่าสิบแปดปีบริบูรณ์ ประจำอยู่ในรถตลอดเวลาที่ใช้รับส่งนักเรียน

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๓ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๕

พลอากาศเอก สุกำพล สุวรรณทัต

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ เนื่องจากในปัจจุบันรถยนต์สาธารณะและรถยนต์บริการที่ใช้ก๊าซธรรมชาติอัดหรือก๊าซปิโตรเลียมเหลวเป็นเชื้อเพลิงได้เกิดการระเบิด ลูกไหม้ หรือรั่วไหลของก๊าซไวไฟ ในขณะที่ใช้รถนั้นรับจ้างบรรทุกคนโดยสารขึ้นบ่อยครั้ง ซึ่งอาจก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิตหรือร่างกายของคนโดยสาร อีกทั้งสาเหตุของอุบัติเหตุทางถนนของรถยนต์สาธารณะ รถยนต์บริการ และรถยนต์ที่ใช้ในการรับจ้างรับส่งนักเรียนส่วนใหญ่เกิดจากพฤติกรรมที่ไม่ปลอดภัยของผู้ขับรถในขณะที่ขับรถดังกล่าว แต่โดยที่ข้อกำหนดว่าด้วยความปลอดภัยในการรับจ้างบรรทุกคนโดยสารในปัจจุบันได้กำหนดเฉพาะกรณีของผู้ขับรถจักรยานยนต์สาธารณะเท่านั้น จึงสมควรมีข้อกำหนดว่าด้วยความปลอดภัยในการรับจ้างบรรทุกคนโดยสารให้ครอบคลุมถึงผู้ขับรถยนต์สาธารณะ รถยนต์บริการ และรถยนต์ที่ใช้ในการรับจ้างรับส่งนักเรียนด้วย เพื่อให้คนโดยสารของรถดังกล่าวได้รับความปลอดภัยมากขึ้น จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ

ว่าด้วยการควบคุมดูแลการใช้รถโรงเรียน

พ.ศ. ๒๕๖๒

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการควบคุมดูแลการใช้รถโรงเรียน พ.ศ. ๒๕๓๖ ให้สอดคล้องกับข้อกำหนดการรักษาความปลอดภัยของรถยนต์ที่ใช้ในการรับจ้าง รับ - ส่งนักเรียน ตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ และกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๖ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการจึงออกระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการควบคุมดูแลการใช้รถโรงเรียน พ.ศ. ๒๕๖๒”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหกสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการควบคุมดูแลการใช้รถโรงเรียน พ.ศ. ๒๕๓๖

ข้อ ๔ ในระเบียบนี้

“โรงเรียน” หมายความว่า สถานศึกษาที่อยู่ในสังกัดหรืออยู่ในความควบคุมดูแลของกระทรวงศึกษาธิการ

“รถโรงเรียน” หมายความว่า รถของโรงเรียนหรือรถของบุคคลที่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบกหรือกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ให้นำมาใช้รับ - ส่งนักเรียน

“ผู้ดำเนินการรถโรงเรียน” หมายความว่า บุคคลหรือนิติบุคคลที่ให้บริการรับ - ส่งนักเรียน โดยอยู่ในการกำกับดูแลของโรงเรียน

“นักเรียน” หมายความว่า บุคคลซึ่งกำลังรับการศึกษาในโรงเรียน

“ผู้โดยสาร” หมายความว่า นักเรียน ผู้ควบคุมดูแลนักเรียน ผู้ปกครองนักเรียนและหมายความรวมถึงครู หรือบุคลากรของโรงเรียนนั้น ๆ

ข้อ ๕ รถโรงเรียนที่จะนำมารับ - ส่งนักเรียน ต้องมีลักษณะ ดังนี้

(๑) มีเครื่องหมายเป็นแผ่นป้ายพื้นสีส้มสะท้อนแสง ขนาดกว้างอย่างน้อย ๓๕ เซนติเมตร และยาวอย่างน้อย ๘๕ เซนติเมตร มีข้อความว่า “รถโรงเรียน” เป็นตัวอักษรสีดำความสูงไม่น้อยกว่า ๑๕ เซนติเมตร ติดอยู่ที่ด้านหน้าและด้านท้ายของตัวรถให้สามารถมองเห็นได้ชัดเจนในระยะไม่น้อยกว่า ๕๐ เมตร และมีชื่อโรงเรียนติดอยู่ด้านข้างทั้งสองข้างของตัวรถ พร้อมทั้งหมายเลขโทรศัพท์ (ถ้ามี)

(๒) กระจกหน้าต้องมีลักษณะโปร่งใสสามารถมองเห็นสภาพภายในรถและสภาพการจราจรภายนอกได้ชัดเจน หากมีการติดฟิล์มกรองแสงเมื่อวัดการผ่านของแสงแล้วแสงต้องผ่านทั้งกระจกกันลม

และฟิล์มกรองแสงได้ไม่น้อยกว่าระดับที่กรมการขนส่งทางบกกำหนด และมีให้นำวัสดุอื่นใดมาติดหรือ
 บดบังส่วนหนึ่งส่วนใดของกระจก เว้นแต่เป็นการติดเครื่องหมายหรือเอกสารตามที่กฎหมายกำหนด
 และไม่เป็นเหตุให้บังทัศนวิสัยในการขับขี่

(๓) มีเครื่องมือเครื่องใช้ที่จำเป็นเพื่อช่วยเหลือนักเรียนเมื่อมีอุบัติเหตุหรือมีเหตุฉุกเฉินเกิดขึ้น
 ดังนี้

(ก) เครื่องดับเพลิง สำหรับรถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารที่มีจำนวนที่นั่งไม่เกิน ๒๐ ที่นั่ง
 ต้องมีเครื่องดับเพลิงไม่น้อยกว่า ๑ เครื่อง รถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารที่มีจำนวนที่นั่งเกิน ๒๐ ที่นั่ง
 ต้องมีเครื่องดับเพลิงไม่น้อยกว่า ๒ เครื่อง เครื่องดับเพลิงต้องมีขนาดพอสมควร และติดตั้งไว้ในรถ
 ในที่ที่เหมาะสมพร้อมที่จะใช้การได้ทุกขณะ

(ข) ค้อนทุบกระจกและเหล็กชะแลง ไม่น้อยกว่า ๑ อัน ต้องเก็บไว้ในที่ปลอดภัย
 และสามารถนำไปใช้งานได้โดยสะดวก

(ค) มีแผ่นป้ายแสดงข้อความเตือนเรื่องความปลอดภัยในการโดยสาร ตามที่กรมการขนส่งทางบก
 ประกาศกำหนดหรือตามที่กรมการขนส่งทางบกให้ความเห็นชอบติดไว้ภายในตัวรถในตำแหน่ง
 ที่สามารถมองเห็นได้ง่าย

(๔) สีของรถต้องใช้สีตามที่กรมการขนส่งทางบกกำหนด

ข้อ ๖ ผู้ดำเนินกิจการรถโรงเรียนมีหน้าที่ ดังนี้

(๑) ควบคุมดูแลและเอาใจใส่เรื่องความปลอดภัยในการรับ - ส่งนักเรียน

(๒) จัดให้มีผู้ควบคุมดูแลนักเรียนประจำรถ

(๓) จัดให้ผู้ควบคุมดูแลนักเรียนและพนักงานขับรถ มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการรับ - ส่ง

นักเรียน

(๔) รายงานผลการจัดรถโรงเรียนให้โรงเรียนทราบทุกเดือน

(๕) รายงานให้ทางโรงเรียนทราบโดยทันทีที่เกิดเหตุหรือมีกรณีฉุกเฉินเกิดขึ้น

(๖) แจ้งผลการตรวจสภาพรถประจำปีให้โรงเรียนทราบทุกปี

ข้อ ๗ โรงเรียนมีหน้าที่ ดังนี้

(๑) ควบคุมดูแลและเอาใจใส่เรื่องความปลอดภัยในการรับ - ส่งนักเรียน

(๒) จัดให้มีผู้ควบคุมดูแลนักเรียนประจำรถ

(๓) จัดให้ผู้ควบคุมดูแลนักเรียนและพนักงานขับรถ มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการรับ - ส่ง

นักเรียน

(๔) กำกับดูแลการจัดรถโรงเรียนของผู้ดำเนินกิจการรถโรงเรียนให้เป็นไปตามข้อ ๖

(๕) จัดให้มีทะเบียนรถโรงเรียน ทะเบียนประวัติ ของพนักงานขับรถ และผู้ควบคุมดูแล
 นักเรียนตามแบบที่กำหนดท้ายระเบียบนี้

(๖) ออกหนังสือรับรองการรับส่งนักเรียนของโรงเรียนหรือสถานศึกษาตามที่กำหนด เพื่อนำไปใช้ยื่นเป็นรดับ - ส่งนักเรียนต่อกรมการขนส่งทางบก

(๗) เมื่อปรากฏว่ารถโรงเรียนเกิดอุบัติเหตุที่เป็นอันตรายต่อความปลอดภัยในชีวิตและร่างกายของผู้โดยสารรถโรงเรียนให้ดำเนินการรายงานต่อผู้บังคับบัญชาหรือผู้กำกับดูแลระดับเหนือขึ้นไป อีกชั้นหนึ่งให้ทราบโดยเร็วเพื่อให้ความช่วยเหลือเป็นไปด้วยความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

สำหรับรถโรงเรียนที่มีใช้รถที่โรงเรียนใช้รับ - ส่งนักเรียนหรือที่โรงเรียนให้บุคคลภายนอกมารับ - ส่งนักเรียน เมื่อปรากฏว่ามีการขับรถในลักษณะไม่คำนึงถึงความปลอดภัยของผู้อื่น ประมาท หรือนำพาหวิดเสียวอันอาจเกิดอันตรายแก่บุคคลหรือทรัพย์สินให้ผู้อำนวยการโรงเรียนรายงานไปยังผู้ดำเนินการรถโรงเรียนและขนส่งจังหวัด

(๘) จัดให้มีมาตรการความปลอดภัยในการกำกับดูแลการใช้รถโรงเรียนให้สอดคล้องกับระเบียบนี้

ข้อ ๘ พนักงานขับรถโรงเรียนต้องมีคุณสมบัติ ดังนี้

(๑) มีอายุไม่ต่ำกว่า ๒๕ ปี

(๒) มีใบอนุญาตขับรถยนต์มาไม่น้อยกว่า ๓ ปี

(๓) เป็นผู้มีสุขภาพดี แต่งกายสุภาพและมารยาทสุภาพเรียบร้อย

(๔) มีประวัติความประพฤติดี มีความชำนาญ สุขุมรอบคอบ และรู้เส้นทางที่ใช้รับ - ส่งนักเรียนเป็นอย่างดี

(๕) มีความสามารถตรวจสอบดูแลอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้และสัญญาณต่าง ๆ ภายในรถโรงเรียนให้อยู่ในสภาพที่ใช้การได้ตลอดเวลา

ข้อ ๙ พนักงานขับรถโรงเรียนมีหน้าที่ ดังนี้

(๑) ต้องขับรถด้วยความปลอดภัย

(๒) ต้องตรวจสอบสภาพรถและอุปกรณ์ต่าง ๆ ให้อยู่ในสภาพดี และพร้อมที่จะใช้การได้ตลอดเวลา

(๓) ต้องให้นักเรียนขึ้นนั่งประจำที่ให้พร้อมก่อนเคลื่อนรถ

(๔) ต้องกำกั้บดูแลให้นักเรียนรัดร่างกายด้วยเข็มขัดนิรภัยไว้กับที่นั่งเพื่อป้องกันอันตรายในขณะโดยสาร ตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก

(๕) ต้องดูแลนักเรียนให้ได้รับความปลอดภัยตลอดเวลาที่อยู่ระหว่างการโดยสาร และในกรณีที่เกิดอุบัติเหตุจะต้องให้ความช่วยเหลือ

(๖) ต้องไม่ขับรถในลักษณะประมาทหรือนำพาหวิดเสียวอันน่าจะเป็นอันตรายแก่บุคคล หรือทรัพย์สิน

(๗) ต้องไม่ใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ในขณะที่ขับรถ เว้นแต่การใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่โดยใช้อุปกรณ์เสริมสำหรับการสนทนาโดยพนักงานขับรถไม่ต้องถือหรือจับโทรศัพท์เคลื่อนที่นั้น

(๘) ไม่ขับรถในขณะที่มีอาการมึนเมาหรือเสพสุราหรือวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทระหว่างการขับรถโรงเรียน

(๙) รายงานให้ทางโรงเรียนทราบทันทีเมื่อเกิดอุบัติเหตุหรือมีกรณีฉุกเฉินเกิดขึ้น

(๑๐) ต้องประพฤติปฏิบัติตามกฎหมาย กฎ และระเบียบว่าด้วยการนั้นโดยเคร่งครัด

(๑๑) เข้ารับการอบรมตามที่โรงเรียนหรือผู้ดำเนินการรถโรงเรียนกำหนด

ข้อ ๑๐ ผู้ควบคุมดูแลนักเรียนต้องมีคุณสมบัติ ดังนี้

(๑) มีอายุไม่ต่ำกว่า ๑๘ ปี

(๒) เป็นผู้มีสุขภาพดี แต่งกายสุภาพ และมารยาทสุภาพเรียบร้อย

ข้อ ๑๑ ผู้ควบคุมดูแลนักเรียนมีหน้าที่ ดังนี้

(๑) ตรวจสอบจำนวนนักเรียนที่รับ - ส่ง แต่ละเที่ยวให้ถูกต้องครบถ้วนตรงตามบัญชีรายชื่อนักเรียน พร้อมทั้งจัดทำบัญชีรายชื่อนักเรียนที่ใช้บริการตามแบบที่กำหนดท้ายระเบียบนี้

(๒) ประจําอยู่กับรถโรงเรียนตลอดเวลาที่รับ - ส่งนักเรียน เพื่อควบคุมดูแล และช่วยเหลือนักเรียนให้เกิดความปลอดภัยตลอดการเดินทาง

(๓) รายงานให้ทางโรงเรียนทราบทันทีที่เกิดอุบัติเหตุหรือมีกรณีฉุกเฉินเกิดขึ้น

(๔) เข้ารับการอบรมตามที่โรงเรียนหรือผู้ดำเนินการรถโรงเรียนกำหนด

ข้อ ๑๒ การเดินทางไปให้รถโรงเรียนรับนักเรียนจากที่อยู่อาศัยหรือสถานที่ที่นัดหมาย และส่งนักเรียนในบริเวณโรงเรียนหรือสถานที่ที่ตกลงกันได้

การเดินทางกลับให้รถโรงเรียนรับนักเรียนจากโรงเรียนหรือสถานที่นัดหมาย และส่งนักเรียนถึงที่อยู่อาศัยหรือสถานที่ที่ตกลงกันได้

ข้อ ๑๓ ให้ผู้ดำเนินการรถโรงเรียนจัดให้มีการประกันการคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถตลอดระยะเวลาที่มีการใช้รถโรงเรียนรับ - ส่งนักเรียน

ข้อ ๑๔ จัดให้มีระบบหรือช่องทางที่สามารถติดต่อสื่อสารกับพนักงานขับรถโรงเรียน หรือผู้ควบคุมดูแลนักเรียนได้ตลอดเวลาในขณะที่รับ - ส่งนักเรียน

ข้อ ๑๕ ให้ปลัดกระทรวงศึกษาธิการรักษาการตามระเบียบนี้ และมีอำนาจตีความกับวินิจฉัยชี้ขาดปัญหา รวมทั้งกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเพื่อปฏิบัติให้เป็นไปตามระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๑๕ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๒

ณัฐพล ทีปสุวรรณ

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ